

Komisyon Adı: Adalet Komisyonu

Konu: Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286)

Dönemi: 27

Yasama Yılı: 2

Tarih: 15/11/2018

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, işe biraz da teknik bakmak gerekiyor. Yalnız bütününe baktığımız zaman Bakanlık bürokratlarının hazırladığı fakat bu işin gerçek uzmanlarının da bazı görüşlerinin dikkate alınmadığı ve birçok teknik hatanın karşımıza çıktığı bir kanun teklifini görüyoruz.

Şimdi, abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan icra takiplerine ilişkin yeni bir sistem getirilmek isteniyor. İcra dairelerinin iş yoğunluğunu azaltmak amacıyla hazırlanan teklif, yalnızca sözünü ettiğimiz abonelik sözleşmeleriyle ilgili alacaklara ilişkin icra takip sistemini getirmiyor, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda bazı maddelerde değişiklik yapıyor. Örneğin, alacaklılara ücret karşılığı borçlunun haczi kabil mal, hak ve alacağını sorgulaması yetkisi, haciz ihbarnamelerine yanıtta elektronik imza kullanılmak suretiyle bu sisteme entegre sistemler üzerinden gerçekleştirme olanağı ya da konkordato uygulamasına ilişkin bir kısım kısıtlayıcı veya daraltıcı hükümler getiriyor. Bundan başka, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na madde eklemek suretiyle konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açmadan önce ara bulucuya başvuru zorunluluğu da bu metnin içinde. Yine, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'yla ilgili de hükümler görüyoruz. Yani bunun yanında, konkordato da var, Harçlar Kanunu var. Bu nedenle, özetle, bu kanun teklifinin isminin "abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacaklarına ilişkin takibin başlatılması, usul hakkında kanun ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi" olarak geçmesi gerekiyor ki daha sonra özel kanun, genel kanun ayırımında sıkıntılar yaşamayalım.

Ben bazı teknik konulara sadece satır başlarıyla değinmek istiyorum çünkü bunu maddelerde ayrıntılı olarak konuşacağız. Mesela, Avukatlık Kanunu'nun 164'üncü maddesinin son fıkrasıyla Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 11'inci maddesi uyarınca karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücretinin ödeme emrinin tebliği ve borcun ödenmesi başlıklı 6'ncı maddesinin (6)'ncü fıkrasına eklenmesi zorunlu. Burada eklediğimiz takdirde burada vekâlet ücreti olacak mı, olmayacak mı tartışmalarını yaşayacağız.

Bir diğer husus: Teklif, abonelik sözleşmeleri ile bu sözleşmelere ilişkin avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin. Burada avukatlık işini biraz daha berkitmemiz gerekiyor. Bunun yanında, metnin yine 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının (b) bendinde alacaklının değil, alacaklı vekilinin hesap numarasının merkez takip sistemiyle ilişkilendirmesi lazım çünkü dosyayı alacaklı takip edecek ya asil takip edecek. Biz burada zaten mecburi bir avukatlık getiriyorsak ki abone sözleşmeleri yapan şirketlerin tamamının kendi avukatlık büroları var. Burada bir parantez açmak istiyorum, sahadan geldiğim için şunu söyleyeyim: Bu abonelik sözleşmesi yapan büyük firmalar taşrada da bölgelerde de avukat istihdam ediyorlardı. Bu kanundan sonra, arkadaşlar, tarihe not düşmek için söylüyorum, her biri sadece kendi genel merkezlerinde elinde UYAP'a giriş e-imzası olan maaşlı avukatlar çalıştıracaklar ve taşrada, bölgelerde avukatların işlerine son verecekler.

Bunun yanında, (ç) bendinde, yine devam ediyorum 4'üncü maddeye, terekeye karşı yapılan takiplerde mirasçılarının ad, soyad ve TC numaraları isteniyor. Avukatın MERNİS'e erişim sağlaması hakkını bizim buraya eklememiz gerekiyor.

Bunun yanında, en önemli husus ki ben görüşmelerde ya da bu kanun hazırlanırken ilamsız takiplerle ilgili belge talebine ve ödeme emrine, tebligata belge ekleme gereğinin de görüşüldüğüne inanıyorum fakat biz bu kanunda bunu kaldırmışız. Bir ilamsız takipte borcun dayanağı belgenin icra dairesine teslim edilmemesi veya borçluya tebliğ edilmemesi hâlinde borçlunun yanılabilceği, haksız itiraz edebileceği, borcun dayanağını görmeden itiraz etmesi hâlinde dahi en az yüzde 20 asgari inkâr tazminatı ödemeye mahkûm edileceği de söz konusu. Bu nedenle UYAP sisteminde olduğu gibi, MTS'ye de TIFF olarak, taranarak bu belge örneğinin yüklenmesi ve borçlu tarafa tebliği zorunlu. Belki de bu kanunun, eğer geçecekse, olmazsa olmaz en önemli koşullarında biri bu olmalı diye düşünüyorum.

Yine, teklifin "ödeme emri" başlıklı 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasını düzeltmemiz gerekiyor. Maddeler geldikçe ayrıntıya gireyim.

Yine, çok önemli bir şey: Pratik olarak anlatayım, MTS'den takip yapıldı -MTS diyelim artık, UYAP gibi kısaltma- vatandaş gördü, elektronik imzası yok, koşturdu icra dairesine, itiraz etti. "İki iş günü içinde" dersiniz itirazın sisteme yüklenmesini, hiçbir icracı iki günden, beş günden önce bunu, bu itirazı sisteme yüklemesin. Ne olur? Ben avukat olarak yedinci günün sonunda, ertesi gün itirazı görmezsem sistemde, adamın malına, mülküne, maaşına, bankasına haciz koyarım. Ayın son günü maaşına haciz koydunuz veya 15'inde, çocuğun okul taksidini ödeyecek, çocuğuna süt alacak; takibe itiraz ettiği hâlde bu itiraz ettiği takipten dolayı kendisine haciz gelebilir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Özür dilerim. Bir kez daha tekrar etmeniz mümkün mü?

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Şöyle: 7'nci madde (1)'inci fıkra "İki iş günü içinde itiraz sisteme yüklenir." diyor, icra dairesine görev yüklüyor. Bunu "aynı gün" ya da "derhâl" dememiz lazım ki itiraz edilen bir takibe alacaklı taraf devam etmesin.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Şöyle: Bu husus yoktu kanunda.

BAŞKAN - Ali Bey, bitsin...

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Bu çok önemli Başkanım, gerçekten.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Bu önemli kısım, benim önerimle girdi kanuna, bu yoktu. Orada "derhâl" dediğimizde de süre yok. Derhâl dediğimizde de aynı gün.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Aynı gün...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Efendim, arkadaşlar dedi ki: Onlarca takip geldi, yüklenemedi. Bu sefer memura sorumluluk çıkacak.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Yapsın üstadım, yapmıyorlar.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Efendim, anladım ama bakın, bir sorumluluk çıkaracak, o sebeple. Beşe on kala geldi -avukatlık yaptık- yüklenemedi, sorumluluk doğar. O nedenle, iki günü özellikle ben önerdim arkadaşlara, girdi.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Üstadım, gerçekten de 7'nci gün saat beşe on kala geldi, işlenmedi. İki iş günü... Cuma günü geldi, çarşambaya

kadar işlenmez. Ben avukat olarak pazartesi, salı adamın maaşına haciz koyarım, evine hacze giderim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Koyamazsın.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Neden? Sistemde itiraz görünecek mi?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Sisteme yüklenmezse itirazı göremezsiniz ki.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - MTS'de itirazı... Zaten itiraz vardır, yeter.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Alpay Bey doğru söylüyor.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Ben yirmi beş yılda binlerce icra mahkemesine bilirkişi raporu verdim, on binlerce icra takibi yaptım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sisteme yüklendikten sonra...

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Sekizinci günün sabahı ben haciz koyarım sistemde görmezsem.

BAŞKAN - Ali Bey, açalım mikrofonunuzu.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Başkanım, bu kısmı önemli, biz de çok uzun tartıştık orayı, ondan sonra koyduk, atlamayalım, burada bitirelim, netleşsin.

BAŞKAN - Peki, biz de dinleyelim onun cevabını.

Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Şimdi, cuma günü akşam beşe on kala itiraz geldi.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Son gün...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Son gün, 7'nci gün geldi itiraz. Dosyayı verdi, itiraz dilekçesini, Türkiye'nin herhangi bir yerinden, Hakkâri'deki icra müdürlüğünden gönderdi. Memurun o dakika, dediği gibi üyemizin, sayın vekilimizin, işlemesi lazım. İşleyemedi, bıraktı, gitti, zaman oldu, bu sefer itiraz varken kesinleşmiş olup risk doğar. Biz de dedik ki: Burada memura iki gün daha ilave süre verelim, her hâl ve şartta kesinleşme olmasın, sorumluluk doğmasın, iki gün içinde yükleyemezse de sorumluluğu doğsun.

BAŞKAN - Peki, o maddeye gelince bunu bir görüşelim, belki başka bir düzeltme yapabiliriz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Yani belki burada icra müdürlüğünden gelen uzman arkadaşlarım da vardır, kusura bakmasınlar ama özellikle taşrada küçük ilçedeki icracılar, salı geliyor, perşembe giriyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Orada bir şey daha yapıyoruz. İtirazınızı yaptınız ya, tabii, sizin oradan, bankadan haciz yazmanız için normal sisteme geçmeniz gerekiyor.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Anında geçtim...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Hayır, geçemiyorsunuz. Ondan sonra, bakın, orada diyor ki: "İcra müdürü sistem eksiksiz tamamlandıktan sonra devam eder."

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Doğru ama...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Orada icra müdürü onu görmeden geçemez ve sorumluluk icra müdürüne gelir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Anladım üstadım ama maddede daha çok tartışalım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Tamam, tartışalım.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Ben de üzerinde çok durmayayım ama belki de çok çok önemli. Adam itiraz edecek...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Doğru söylüyorsunuz yani itiraz kısmı çok önemlidir, evet, hak kaybı olmasın.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Yani bu kanunu biz çıkartacaksak el ele bu düzeltmeleri de yapalım, hiç kimse hak kaybına uğramasın diye ısrarcıyım.

Teklifin "ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesi" başlıklı 8'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası alacaklı avukatına borçlunun mal, alacak ve haklarını sorgulamasını getiriyor. Çok güzel ama burada 50 kuruş... Bu 50 kuruş meselesi daha önce karşımıza 2012'de 25 kuruş olarak gelmişti. Sayın Adalet Bakanının olurlarıyla 25 kuruşluk bir masraf buraya geldi fakat birçok dava açıldıktan sonra 2013'ün Ocak ayında yine Sayın Adalet Bakanının olurlarıyla bu uygulamaya son verildi. Bunu tekliften çıkartırsak hak arama özgürlüğü anlamında çok daha iyi olacak diye düşünüyorum.

Bakın, yine, teklifin 11'inci maddesi İcra ve İflas Kanunu'na 8/A maddesi ekliyor. Bu konuyu da geldiğinde özellikle konuşalım çünkü ücrete ilişkin hükümleri bizim burada kaldırmamız gerekiyor.

Ben devam ediyorum. Konkordato uygulaması... Arkadaşlar, ben iflasın ertelenmesi davası da çok açtım, çok da bilirkişilik yaptım ve maalesef iflasın ertelenmesi davası açtığımız, şahsen avukat olarak bizlerin de açtığı -istisnalar kuralı bozmaz- hiçbir firma kurtulmadı, yıllarca daha da çok şahsi sermaye elde ederek bunu kullandı ve sömürdüler. Şimdi benim bütün korkum konkordatoda da aynı şey olacak. Ama bu teklife şunu getirebiliriz, denetim ve analiz raporu. Genişletiyoruz konkordatoyu. Bu denetim ve analiz raporları inanılmaz pahalıymış. Ben bu teklifi dün Sayın Talih Uyar'a da gönderdim -çoğunuz tanırırsınız- o, özellikle bu ücretlerin, denetim ve analiz raporlarınının 40-50 bin liradan başladığını ve küçük işletmenin bunu kaldıramayacağını, bu konuda bir düzenleme yapılmasının iyi olacağını söyledi.

Şimdi, arabuluculuk... 2012'den sonra arabuluculuk geldiğinde - Hakan Başkanım burada- Mersin Barosu Başkanı olarak Mersin'de ilk olarak arabuluculara eğitim veren baro olduk. Neden? Avukatlardan bu iş çıkmasın diye, avukatlar bu işi yapsın diye. Çünkü, avukatla hak aramanın önünde bir engel olarak da görüyordum. İş mahkemelerinde zorunlu hâle gelmesinde, demin sayın vekilimin de bahsettiği gibi, belki 100 bin civarında davayı mahkemeye göndermeyi engelledik ama 10 binlerce hak kaybına uğradık. Adamın çoluğu çocuğu aç biilaç, okul taksiti var ya da başka bir şey var, 10 bin lira alacakken 3 bine, 5 bine razı oldular. Bu nedenle arabuluculuğu bu kadar genişletmenin çok doğru olmadığını düşünüyorum. İlla bunu yapalım diyorsak da özellikle ticari davalarda -iş hukukunda olmaz- ya da vekilimizin dediği gibi adli yardımdan avukat sağlayalım ama ticari davalarda pek çok ticari şirketin avukat tutma zorunluluğu var. Biz buraya "Ticari davalarda, arabuluculuk görüşmelerinde taraflar avukatıyla temsil edilir." hükmünü getirmemiz lazım ki bir hak kaybına yol açmayalım.

Sayın Başkanım, ben de çok fazla zaman almayayım ama belki çok güzel bir kanun yapabiliriz fakat burada düzeltilmesi gereken pek çok şey var.

Bir de şunu sormak istiyorum: MTS, MTS'nin hazırlanması... Gerçekten burada bilişimci uzmanlarda vardır. Ben UYAP sistemi açısından da kendilerini kutlamak istiyorum. MTS'de ayrı bir sistem olacak, bu da çok önemli. Fakat, burada bir sorun var, yüzde 2 cezai harcı nasıl alacağız? Tahsil edildi, avukatın hesabına gönderirken ayrı bir program yazılması lazım, oradan, ana paradan o yüzde 2'nin kesilmesi gerekiyor.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Yok mu?

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Yok, daha yapmamışlar ama ben yapacaklarına inanıyorum çünkü devletin parasını vermeyelim, avukatın veya vatandaşın hesabına giderse o para ne zaman gelir belli olmaz.

Maddeler geldikçe tek tek tartışalım, iyi olmayan maddeleri kaldıralım, diğerlerine de katkı sunalım Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ediyorum.